

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2013/14:8

Stenografiska
uppteckningar
2013/14:8

Fredagen den 8 november

---

1 § Ekonomiska och finansiella frågor – budget

Statssekreterare Hans Lindberg

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor – budget den 11 november 2013

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Härmed förklarar jag EU-nämndens sammanträde öppnat. Vi hälsar statssekreterare Hans Lindberg med medarbetare välkomna till EU-nämnden. Jag undrar inledningsvis om det finns några A-punkter. Det finns det. Då, statssekreteraren, ser vi fram emot att få höra om förberedelser inför mötet i förlikningskommittén med Europaparlamentet, punkt 3, tillika en beslutspunkt.

Anf. 2 Statssekreterare HANS LINDBERG:

Jag tänkte lite kortfattat redogöra för processen hittills och regeringens ståndpunkt.

Processen körde i gång den 26 juni, ungefär två månader försenat, beroende på att MFF-förhandlingarna drog ut på tiden. Då presenterade kommissionen sitt budgetförslag. Under sommaren vidtog en process som ledde fram till rådets förslag om budget. Lite senare under hösten, den 23 oktober, kom Europaparlamentets förslag.

Det som sker den allra närmaste tiden, från måndag och framåt, är slutförhandlingarna. Budgetminister-Ekofin träffas på måndag. Samtidigt sker ett förlikningsmöte mellan de tre institutionerna. Inom två veckor ska Europaparlamentet fastställa en budget för 2014.

Man kan titta lite närmare på de tre förslagen. Jag visar nu en bild på detta. Till att börja med kan man beträffande kommissionens förslag konstatera att nivåerna för både åtaganden och betalningar är lägre än 2013. Det är naturligt, för om man jämför de två avtalsperioderna ser man att den period som börjar 2014 ligger lägre i nivå.

Men det som är påtagligt med kommissionens förslag är att marginalerna är väldigt små. Marginaler har man i budgeten för att ta hand om det oförutsägbara. Det inträffar ju alltid saker och ting under året som gör att man måste komma med olika ändringsbudgetar. Har man då inga marginaler är det väldigt svårt att ta hand om det som är oförutsägbart.

Rådets förslag, som lite tjuvigt kallas rådets läsning, antogs med kvalificerad majoritet den 2 september. Det viktiga med rådets förslag är att marginalerna är väsentligt större, både på åtagandesidan och på betal-

ningssidan. Det ger större handlingsfrihet inför det kommande budgetåret, och man får mindre press uppåt på utgifterna.

Europaparlamentet har presenterat sitt förslag och lyckats med konststycket att ha negativa marginaler. Man har pressat upp både åtagande- och betalningsnivåerna så högt att marginalerna är negativa. Det sätt som man gör det på är att man föreslår att flexibilitetsinstrumenten utnyttjas redan i utgångsläget. Det sätter en stark press uppåt på både åtaganden och betalningar.

Om vi tittar lite närmare på de olika förslagen ser vi att rådet på sedvanligt vis har gjort neddragningar i förhållande till kommissionens förslag, främst under rubrik 1, Smart och inkluderande tillväxt. Bakgrunden är att vi tidigare år har sett en överbudgetering på det området, framför allt för administrativa kostnader.

Ser vi på skillnaden mellan rådets och Europaparlamentets läsning kan vi se att parlamentet i likhet med tidigare år på flertalet områden lägger tillbaka anslagsnivåer i kommissionens budgetförslag och ökar nivåerna på alla områden. De ökning av betalningsanslagen i förhållande till kommissionens förslag som parlamentet föreslår görs framför allt under rubrik 2 och rubrik 4, det vill säga jordbruket och utrikespolitiken.

Mot den bakgrunden kan man konstatera att parlamentet fortsätter på sin budgetexpansiva linje, som man har drivit under de senaste åren.

Nu på måndag kör förlikningsförfarandet i gång. Utöver årsbudgeten är det andra saker som kan komma upp på förhandlingsbordet samtidigt och som komplicerar förhandlingsläget lite grann. Det är ändringsbudgetarna för 2013. Det är ändringsbudget 8, som Sverige röstade emot, och sedan har vi ändringsbudget 9 och den så kallade globala överföringen.

Parlamentet har ännu inte antagit budgetförordningen för MFF-överenskommelsen. Det är något som man håller på in i det sista. Man har tidigare från parlamentets sida sagt att antagandet av budgetförordningen är betingat av att ändringsbudgetarna för 2013 antas.

I MFF-uppgörelsen, som skedde inledningsvis i februari med tillkommande element i juni, ingår att man ska tillsätta en grupp som ska titta på egna medel, inte inför den period som börjar nu utan inför nästa budgetperiod. Men där har parlamentet sagt att man vill se att den gruppen sammankallas innan man kan godkänna årsbudgeten för 2014.

Beträffande ramen för förlikningen är förhandlingsläget lite komplicerat. Vi har ändringsbudgetarna som kommer in i diskussionerna. Vi har stora skillnader mellan rådet och framför allt parlamentet. Beslutet om årsbudgeten tas med kvalificerad majoritet, så det kommer att vara en hel del spel och diskussioner inledningsvis för att bilda allianser.

Det man måste ha fokus på i förhandlingarna är att bevara marginalerna så långt som möjligt. Bevarar man marginalerna håller man helt enkelt tillbaka kostnadsutvecklingen.

Regeringens ståndpunkt finns väl utvecklad och angiven i detalj i den promemoria som har delats ut. Jag tänkte gå igenom de olika punkterna och kommentera dem lite översiktligt. Men ståndpunkten i dess helhet finns återgiven i promemorian, och det är den som gäller.

När det gäller den första punkten anser vi att budgetdisciplin och respekt för budgetramarna är en självklarhet. Det är något som genomgående kommer att genomsyra våra ställningstaganden i diskussionerna.

Här gäller det i grund och botten att hålla tillbaka den svenska EU-avgiften och verka för en ändamålsenlig användning av EU-medel på olika sätt.

I förhandlingarna måste man väga in det ekonomiska läget och det behov av nationella konsolideringsåtgärder som finns ganska brett inom unionen. Vill man göra satsningar i olika delar av budgeten måste man i första hand jobba med omprioriteringar. Det är så vi gör med den svenska budgeten, och det är så man bör göra med EU-budgeten också.

Det är viktigt att verka för tillräckliga marginaler. Det gäller marginalerna för utgifterna men även marginalerna för åtagandena.

Det gäller dessutom att se till att undvika att använda flexibilitetsinstrumenten alltför excessivt. Gör man det kan man på olika sätt runda de tak som finns. De taken ska man inte se som något slags utgiftsmål, utan de är faktiskt tak. När man går in i ett budgetår ska man ha buffertar. Det är därför vi har så kallade budgeteringsmarginaler mot våra egna utgiftstak här i Sverige. Det är för att ta hand om det oförutsägbara men också för att kunna hantera lägen när prognoserna inte blir helt rätt.

Därför är det viktigt att man även i EU-budgeten jobbar med realistiska prognoser. Om man lägger prognoserna för högt kan det i slutändan skapa press uppåt på EU-avgifterna. Avslutningsvis är det, som jag nämnde, naturligtvis viktigt att i budgetarbetet hela tiden jobba med omprioriteringar för att få en finansiering.

Sammanfattningsvis avser regeringen att fortsätta att driva en restriktiv linje under förlikningsförhandlingen. Den svenska linjen kommer under beredningen i rådet att koordineras med övriga likasinnade länder för att uppnå största möjliga genomslag i förhandlingen. Jag kommer att börja måndagsmorgonen med att träffa likasinnade för att höra deras syn på läget och hur vi kan agera tillsammans i ett gemensamt intresse.

Regeringen går in i förhandlingen med målsättningen att minimera ökningarna av den svenska EU-avgiften. Samtidigt är det naturligtvis osäkert vilka förhandlingsbud som kommer att läggas på bordet nu på måndag. Regeringen kommer därför att behöva handlingsfrihet att acceptera eller förkasta det förhandlingspaket som kommer att presenteras under mötet, beroende på hur det påverkar Sverige.

Det är svårt att förutse händelseutvecklingen i nuläget. Den får man veta efterhand på måndag. Detta måste beaktas i regeringens mandat inför rådsmötet och förlikningsförhandlingen.

Anf. 3 BO BERNHARDSSON (S):

Jag tackar för redovisningen. Det har under hela denna resa funnits en hyggligt stor samsyn om hur förhandlingarna ska bedrivas och om Sveriges ståndpunkter.

Jag ska kort upprepa vad det handlar om: återhållsamheten, restriktiviteten och moderniseringen av budgeten. Våra utgångspunkter har varit att fokus måste ligga mindre på jordbruksutgifter och mer på att skapa jobb och tillväxt och modernisera budgeten. Vi har också sagt nej till nya egna medel och så vidare. Det har vi varit överens om, och det är vi överens om. Vi är också överens om de preciseringar som nu läggs fram inför slutförhandlingarna.

Det är klart att vi har stor respekt för att detta är svårt och att man måste ha ett ganska öppet mandat för att kunna vara med i en sådan slut-

förhandling och spela roll där. Så är det naturligtvis. Jag skulle ändå vilja fråga om det finns möjlighet att ytterligare precisera det mandat regeringen kräver. Finns det någon smärtrörelse där vi inte kan vara med längre? Kan det göras någon ytterligare precisering av vad vi vill uppnå? Det var den ena frågan.

Vi driver att finansiering ska ske via omprioriteringar, som är en punkt. Man kan tänka sig att andra ställer frågor till oss om vilka omprioriteringar vi föreslår. Den andra frågan är: Vad för typ av omprioriteringar driver regeringen aktivt?

Anf. 4 LARS OHLY (V):

Jag kan hålla med om det Bo Bernhardsson säger om att det är bra att det finns en stor majoritet för en restriktiv budgetlinje. Jag tycker att regeringen i huvudsak har presenterat en bra handlingslinje framöver. Nu fattas dessa beslut med kvalificerad majoritet. Då är det svårt att sätta gränser för vad man kan gå med på eftersom man måste ha med sig andra för att de gränserna ska betyda något.

Min fråga utvecklar Bo Bernhardssons lite grann: Vilka finns det möjlighet att bilda allians med som kan betyda något och som gör att vi kan få påverkan och inflytande över slutresultatet?

Sedan vill jag gratulera statssekreteraren till användningen av ordet ”excessivt”. Jag har tidigare inte hört det, men jag tyckte att det var en fantastisk nykonstruktion.

Anf. 5 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Det är trevligt att regeringen vill vara återhållsam i den här frågan. Det hade varit ännu trevligare om den hade varit det innan det nya budgetförslaget antogs. Det är förvisso långtidsbudgeten jag menar.

Jag har en fråga: Hur ser man från regeringens sida på att använda sig av artikel 315 i den här processen, i relation till andra länder, och eventuellt skapa någon form av majoritet för det förfarandet? Jag kan tänka mig att det kan vara svårt, men om man inte försöker har man ju inte försökt.

Anf. 6 Statssekreterare HANS LINDBERG:

Precis som Lars Ohly påpekar är detta ett beslut som fattas med kvalificerad majoritet. Det gör att man måste snacka ihop sig och komma överens om en gemensam strategi i inledningen på förhandlingarna.

De likasinnade i det här fallet är Storbritannien, Frankrike, Tyskland, Nederländerna, Danmark och Finland. Sedan kan det finnas olika nyanser. De kan vara mer eller mindre likasinnade. De kan vara benägna att släppa ställningarna om någonting skulle inträffa.

Sedan finns det en mellangrupp med länder som har olika typer av särintressen vad gäller budgeten. De kanske vill ha låga EU-avgifter, men har å andra sidan stora intressen av att någon del av budgeten blir så stor som möjligt. Det är något som naturligtvis kommer att utnyttjas i förhandlingarna.

Att i det här läget ytterligare precisera regeringens ståndpunkt är svårt eftersom vi ännu inte har synat korten hos de andra likasinnade. Vi vet heller inte hur de andra länderna kommer att agera. Det är något som successivt kommer att ge sig under måndagen.

Om man ser på graden av ambition att modernisera budgeten stod det slaget i huvudsak i MFF-förhandlingen, och jag tyckte att vi nådde fram väl då. Möjligheterna att nu påverka inriktningen i årsbudgeten är begränsade, men på marginalen är det något som man naturligtvis får försöka väga in hela tiden.

Jag fick nu reda på vad artikel 315 är så att jag kan besvara den frågan. Det handlar om vad som händer när man inte når en överenskommelse. Då utbetalas en tolfedel av kommissionens förslag till budget. Det är det som gäller tills en överenskommelse nås. Som ni vet ligger kommissionens förslag över rådets förslag i nivå. Det är ”obra”, om vi nu ska ägna oss åt språkliga nykonstruktioner.

Det ingår ingen rabatt när tolfedelen ges, men hur som helst får vi å andra sidan rabatten retroaktivt först 2016. Det är alltså ingenting som påverkar det hela.

Anf. 7 BÖRJE VESTLUND (S):

Jag och Socialdemokraterna är de första att instämna i utgångspunkten för regeringens ståndpunkt. Så är det absolut. Men om man har erfarenhet av att förhandla om löner eller hyror och av att förhandla i politiska sammanhang framstår detta ibland som lite infantilt. Det handlar inte om att känna. Det handlar om att veta. Nu har man klämt och känt på varandra under månader så att det nästan är pinsamt.

Om man ska översätta det här till någon form av andra perspektiv får vi väl i någon mening anse att vi är den förhandlingsdelegation som det ska förankras hos innan man fortsätter vidare. Så kan det översättas. Vartefter förhandlingen fortskrider blir problemet: Vi kommer inte längre här. Nu håller vi fast vid det här. Det här släpper vi inte på.

Problemet är att man inte säger vad man ska göra. Kom inte och säg att vi ska känna på några andra. Vi vet redan i detalj vad alla tycker och tänker om denna budget just nu. I slutändan kommer vi ändå att bli överkörda.

Jag håller med dem som säger att då sitter vi där med skägget i brevlådan och får göra det som andra talar om för oss. Jag vill inte säga att man ska gå ifrån regeringens ståndpunkt på vissa punkter, men man bör precisera: Det här är vi beredda att hålla fast vid. Det här släpper vi inte en millimeter på. Men för att komma överens kommer vi att släppa någonting på det här.

Detta är väsentligt att veta i det här sammanhanget. Annars – jag upp-
repar det jag sade tidigare – kommer Sverige i slutändan att bli överkört. Då är det bara att tacka och ta emot och betala ut de pengar vi måste som nettobetalare och tacka för oss. Vi kommer att stå där som en stor förlorare, ingenting annat. Därför är det viktigt att lägga upp en bättre strategi i det här sammanhanget.

Det är inget fel på utgångspunkten, men det är ett problem när man har kommit så här långt i förhandlingen.

Anf. 8 Andre vice talman ULF HOLM (MP):

Herr ordförande! Att instämna i den svenska ståndpunktens utgångspunkt är inget problem. Problemet är närmast var vi befinner oss i dag.

Jag blir lite förvånad när jag hör att ni inte har någon koll på vad de andra länderna, inte ens de likasinnade, kommer att lägga fram på mån-

dag. Det tycker jag är lite häpnadsväckande att få höra fredag morgon. Som van förhandlingsledare brukar man ta reda på sådant före mötet för att kunna veta hur man ska lägga fram sina kort.

Jag måste säga att jag blir upprörd, och då är det lite svårt att ge ett så kallat öppet mandat till regeringen. På något sätt måste regeringen precisera smärtgränserna för hur långt vi kan gå. Vi har varit ganska överens över partigränserna hittills i förhandlingarna. Det borde vi kunna vara när vi går i mål också, om vi ska lyckas med detta.

Borde det inte rent räknemässigt bli en blockerande minoritet av de likasinnade länder ni nämnde? Jag kanske får be statssekreteraren att räkna upp länderna igen. Borde inte Storbritannien, Frankrike, Tyskland och några länder till utgöra en blockerande minoritet?

Anf. 9 BO BERNHARDSSON (S):

Jag hade en fråga om den sista punkten, Finansiering via omprioritering. Den lät ungefär så här: Eftersom vi driver det finns möjligheten att vi får tillbaka frågan hur vi tycker att man ska omprioritera. Jag frågade alltså: Vad driver regeringen för linje där? Vad tycker vi ska kosta mindre, och vad ska kosta mer när det gäller årsbudgeten?

Anf. 10 Statssekreterare HANS LINDBERG:

Man ska ha klart för sig att samtidigt som vi sitter här sitter mina europeiska kolleger i många fall och talar med sina parlament och har en förankringsprocess. Det är inte så att de på något sätt har hunnit längre i sin process. De här diskussionerna försiggår inledningsvis på tjänstemannanivå – först på lite lägre tjänstemannanivå, sedan på högre tjänstemannanivå och slutligen på politisk nivå. Därefter sker i länderna en samverkan med de olika parlamenten.

Det man nu gör i de likasinnade länderna, det som tjänstemännen till att börja med gör, är att se till att få en politisk förankring och, när så är nödvändigt, även en förankring i sina parlament. Det är klart att vi har indikationer på vilka strävanden de likasinnade länderna har. Vi vet till att börja med vilka de likasinnade länderna är. Det vet vi mot bakgrund av de diskussioner som har förts på tjänstemannanivå. Exakt hur de sedan kommer att precisera sina ståndpunkter och även förslag till hur man ska driva det hela vidare på måndag har vi inte exakt koll på ännu eftersom den processen inte är riktigt färdig i de olika länderna.

När det gäller frågan om omprioriteringar tror jag att det i första hand gäller ändringsbudgetarna. Vi kan ta ändringsbudget 9 som exempel. I slutändan blev det en omprioritering. Den satsning som fanns med finansierades i det förslag till ändringsbudget 9 som rådet tog fram.

Sammanfattningsvis vill jag säga att vi har indikationer på vad de olika länderna strävar efter, men att i detalj veta vad de kommer att föreslå på måndag kan jag i nuläget inte redogöra för, tyvärr.

Anf. 11 BO BERNHARDSSON (S):

Vi har all förståelse för att statssekreteraren inte kan redovisa vilka ingångsvärden alla andra länder kommer att ha i processen, men det vi gör här är att försöka bestämma vilka ingångsvärden Sverige ska ha i den slutliga förhandlingsprocessen. Där skulle jag trots allt önska lite mer

precision. Det vi diskuterar här är, som sagt, Sveriges position, naturligtvis inte positionerna i andra länder.

Jag kan upprepa att man får ge ett hyggligt fritt mandat. I annat fall spelar man ingen roll i en slutförhandling. Men jag tycker kanske att man ändå kunde vara lite mer precis när det gäller att beskriva våra ingångsvärden och kanske var vår smärtgräns går.

Anf. 12 Statssekreterare HANS LINDBERG:

Jag ska försöka att så långt som möjligt precisera. Det absolut viktigaste när vi går in i förhandlingarna är marginalerna, att försöka se till att det blir så stora marginaler som någonsin är möjligt. På den overheadbild jag tidigare visade såg ni tre olika förslag – rådets, kommissionens och parlamentets. Parlamentet hade negativa marginaler. På den andra sidan av spektrumet fanns rådet som hade de största marginalerna.

En naturlig utgångspunkt och ett naturligt mål för oss i förhandlingarna är att upprätthålla så stora marginaler som någonsin är möjligt och sedan se hur många länder som kan ställa upp på det i syfte att helt enkelt nå en blockerande minoritet. En annan viktig sak är flexibilitetsinstrumenten, att se till att de inte används på ett sätt som på olika sätt rundar taken. Det är de två sakerna det är fråga om.

Sedan gäller det att diskutera med andra länder och se hur deras preferenser ser ut, vilka nivåer vi gemensamt kan gå fram med i förhandlingarna, och därefter tydliggöra för de andra att nej, hit men inte längre, att då blir det ingen budget.

Anf. 13 PEDER WACHTMEISTER (M):

Det kanske låter lite beskäftigt att säga det, men det är reglerat i artikel 294 i Lissabonfördraget hur det här ska gå till. Jag har varit med på en sådan förlikning. Man sitter vid ett runt bord i ett jättestort rum; kommission, råd och parlament sitter med. Det är klart att alla håller sin förhandling för sig själv. Man säger ingenting förrän det börjar hetta till. Sedan springer man ut och in genom dörrar och förhandlar. Man sitter där tills förhandlingen är färdig. Det kan ta 24 timmar. Det är alltså svårt att i det här läget veta exakt var man landar.

Anf. 14 BÖRJE VESTLUND (S):

Tänk att det förstår jag! Jag tror att alla förstår att det går till ungefär på det sättet. Det brukar förhandlingar göra. Man brukar hålla länge på sitt kort.

Jag har inte förankrat detta i hela vår grupp, men för egen del tycker jag mig kunna vara nöjd med det som sagts. Nu har vi fått veta vad som är det allra viktigaste. Den första punkten, om budgetdisciplinen, har vi mer eller mindre redan blivit överkörda i. Det har vi lite grann fått släppa – mot vår vilja. Nu vet vi i alla fall vad som gäller.

Alla som varit med i någon form av förhandling vet att om vi inte ger vår förhandlingsdelegation ett öppet mandat blir det pannkaka av alltihopa. Det tror jag att många har varit med om i olika sammanhang, oaktat vilken typ av förhandling det har varit. Har man inte ett öppet mandat kan förhandlingen gå helt åt skogen och då står man i slutändan med svartepetter. Jag tror att alla som deltagit i förhandlingar vet hur det går

till. Sedan förstår jag att dörrar öppnas och stängs, kanske mest mot slutet.

Nu har vi åtminstone fått veta vad som är det viktigaste för Sverige.

Anf. 15 LARS OHLY (V):

Jag ska fatta mig mycket kort. Jag är säker på att regeringen redan resonerar så, men jag vill ändå säga att Vänsterpartiet kan tänka sig att sammanhållningspolitiken ska få ta lite större plats än i rådets ursprungliga förslag. Det gäller däremot inte jordbrukspolitiken och utrikespolitiken. Det är sådana områden som vi definitivt inte tycker behöver mer pengar. EU-parlamentets inställning stämmer inte med Vänsterpartiets, kan man lugnt påstå.

Anf. 16 Statssekreterare HANS LINDBERG:

Jag tackar för medskicket och de slutliga kommentarerna.

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Jag kan sammanfattningsvis konstatera att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i ärendet. Vi har även noterat ett medskick från Vänsterpartiet. Därmed har vi klarat av den kommenterade dagordningen.

Vi tackar statssekreteraren med medarbetare för närvaron i EU-nämnden i dag.

Innehållsförteckning

2013/14:8
8 november

---

1 § Ekonomiska och finansiella frågor – budget	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statssekreterare HANS LINDBERG	1
Anf. 3 BO BERNHARDSSON (S)	3
Anf. 4 LARS OHLY (V)	4
Anf. 5 JOHNNY SKALIN (SD)	4
Anf. 6 Statssekreterare HANS LINDBERG	4
Anf. 7 BÖRJE VESTLUND (S)	5
Anf. 8 Andre vice talman ULF HOLM (MP)	5
Anf. 9 BO BERNHARDSSON (S)	6
Anf. 10 Statssekreterare HANS LINDBERG	6
Anf. 11 BO BERNHARDSSON (S)	6
Anf. 12 Statssekreterare HANS LINDBERG	7
Anf. 13 PEDER WACHTMEISTER (M)	7
Anf. 14 BÖRJE VESTLUND (S)	7
Anf. 15 LARS OHLY (V)	8
Anf. 16 Statssekreterare HANS LINDBERG	8
Anf. 17 ORDFÖRANDEN	8